

Datum	Reg.nr
2021-06-29	42-00494-20

Avdelning
Utvärderingsavdelningen
Handläggare
Henrik Holmquist
08-5630 8605
henrik.holmquist@uka.se

Granskning av Ersta Sköndal Bräcke högskola ABs ansökan om tillstånd att utfärda kandidatexamen i civilsamhällesvetenskap

Uppdraget

Ersta Sköndal Bräcke högskola AB har den 15 oktober 2020 ansökt hos regeringen om tillstånd att utfärda kandidatexamen i civilsamhällesvetenskap. Vi, docent Malin Gawell, Södertörns högskola, docent Katrin Uba, Uppsala universitet, professor Samuel Edquist, Mittuniversitetet, Mats Bernerstedt, konsult i Uppdrag Rörelse AB, och Rine Mansouri, student vid Stockholms universitet, har fått i uppdrag av UKÄ att granska ansökan.

Bedömning

Vår bedömning har gjorts utifrån de krav som ställs i högskolelagen och högskoleförordningen samt utifrån de krav som finns sammanställda i *Vägledning för ansökan om tillstånd att utfärda examen*. Uppdraget ligger inom ramen för det nationella systemet för kvalitetssäkring av högre utbildning (*Nationellt system för kvalitetssäkring av högre utbildning. Redovisning av ett regeringsuppdrag, Rapport 2016:15*). Underlag för bedömningen har varit Ersta Sköndal Bräcke högskola ABs ansökan om examenstillstånd samt intervjuer som genomfördes den 16 april 2021. Vid detta tillfälle genomfördes gruppvisa samtal med högskolans ledning, centrum- och utbildningsledning, samarbetspartner/arbetslivsrepresentanter, lärare, doktorander samt studentrepresentant från ett av högskolans befintliga program. Vår bedömning redovisas i bilaga 1.

Bedömargruppens preliminära yttrande har skickats till lärosätet på delning, för att påpeka eventuella sakfel. Delningstiden var två veckor. Det svar som lärosätet inkom

Universitetskanslersämbetet UKÄ

E-post registrator@uka.se | Telefon 08-563 085 00 | www.uka.se | Postadress Box 6024, 121 06 Johanneshov
Besöksadress Hammarbybacken 31, Johanneshov | Org.nummer 202100-6495 | Fax 08-563 085 50

med framgång av bilaga 2. Vi har tagit del av lärosätets svar och gjort ändringar i yttrandet.

De sakkunnigas rekommendation

Vi föreslår att UKÄ till regeringen föreslår att ge Ersta Sköndal Bräcke högskola AB tillstånd att utfärda kandidatexamen i civilsamhällesvetenskap.

Bilaga 1

De sakkunnigas motiveringar

Lärosäte	Examenstillstånd	ID-nr
<p>Ersta Sköndal Bräcke högskola AB</p>	<p>Civilsamhällesvetenskap - kandidat</p>	<p>A-2020-10-5021</p>
<p>Bedömningsområde: Förutsättningar</p> <p>Huvudområdet</p> <p>Omdöme: Tillfredsställande</p> <p>Motivering: <i>Angiven examen är reglerad och ryms inom examensordningen.</i></p> <p>Ersta Sköndal Bräcke högskola (ESBH) ansöker om tillstånd att få utfärda kandidatexamen i civilsamhällesvetenskap. Examen omfattar 180 högskolepoäng. Utbildningen planeras få sin hemvist vid Centrum för civilsamhällesforskning, som är att likställa med en institution vid högskolan. Bedömargruppen konstaterar att den angivna examen är reglerad och ryms inom examensordningen.</p> <p><i>Huvudområdet är definierat i relation till den vetenskapliga grunden. Utbildningens innehåll inklusive eventuella inriktningar har rimlig omfattning och avgränsning i förhållande till huvudområdet.</i></p> <p>Programmet introducerar ett nytt huvudområde, nämligen civilsamhällesvetenskap. Det är definierat i relation till den vetenskapliga grunden i så måtto att det utgår från en etablerad forskningsprofil inom civilsamhällesvetenskap som redan finns på högskolan. Bedömargruppen konstaterar att det inte diskuteras i ansökan vilka för- eller nackdelar detta kan föra med sig. Vid intervjuerna framkom dock att det fanns en medvetenhet om utmaningarna och att lärosätet reflekterat över detta, vilket bedömargruppen anser vara positivt. I ansökan framgår inte tydligt i vilken utsträckning man anknyter till de motsvarigheter till ämnet som finns i andra länder, men vid intervjuerna framkom att forskare vid Centrum för civilsamhällesforskning medverkar i en kartläggning av liknande program i Nordamerika och övriga Europa, vilket bedömargruppen ser som en styrka.</p> <p>Programmet består av sex terminer som alla är specifika för programmet, och de bygger inte vidare på tidigare fristående kurser. Sålunda bygger hela programupplägget på introduktionen av detta nya huvudområde. Det kan därför betraktas som ett visst vågspel att låta kandidatprogrammet hänga på att denna nya disciplin vinner livskraft och legitimitet, inte bara på högskolan själv utan i det omgivande vetenskapssamhället. Samtidigt ser bedömargruppen det givetvis som en fördel att högskolan redan har en forskningsprofil samt erfarenhet av fristående kurser inom huvudområdet.</p> <p>Under första terminen ska studenterna introduceras i det nya vetenskapliga huvudområdet, vilket blir en grannliga uppgift. Bedömargruppen konstaterar att det i ansökan saknas en tydligare diskussion om hur detta huvudområde skiljer sig exempelvis från statsvetenskapen, som också studerar organisationsmönster i enskild sektor, inte endast staten. I intervjuerna påtalades dock att man är medveten om att civilsamhällesvetenskap – liksom andra discipliner – är mångbottnad och överlappar med flera andra huvudområden.</p> <p>Programmet är uppdelat i två delar. Den ena delen, som främst återfinns under första året och i den avslutande kandidatuppsatsen, har främst fokus på civilsamhället som sådant. Den andra delen har fokus på kunskaper förknippade med "strategisk verksamhetsplanering" och som kan behövas för att kunna verka i och i relation till civilsamhällets organisationer. Den civilsamhällesvetenskap som</p>		

lärosätet vill introducera kommer sålunda ha en stark koppling till denna inriktning. Det är samtidigt uppenbart att det nya programmet kommer ha en mångdisciplinär prägel, och att det nya huvudområdet har som uppgift att skapa en enhetlighet av denna mångsidighet.

Att programmet förutsätts vila på introduktionen av ett nytt huvudområde kunde ha motiverats tydligare i ansökan, med en redogörelse för hur det förhåller sig till etablerade discipliner. Argumenten som framförs, att det vuxit fram ur en stark och livlig forskning om civilsamhället, behöver inte i sig vara ett skäl till att huvudområdet bör bli föremål för en ny disciplin. Ett alternativ hade varit att lyfta fram civilsamhällsforskningen som ett tvärvetenskapligt område, och göra en tydligare koppling till etablerade discipliner där civilsamhällsforskning redan finns.

Samtidigt är inte civilsamhällesvetenskap det första exemplet på discipliner med mångvetenskaplig karaktär där överlappningarna med andra discipliner är legio. Bedömggruppen ser därför inte att detta är ett hinder för att introducera ett nytt huvudområde, men förutsätter samtidigt att diskussionen inom utbildningen om områdets gränser och kopplingar till andra discipliner hålls fortsatt levande.

Det signalerades tydligt vid intervjuerna att man vill föra sådana diskussioner fortlöpande. Det redogjordes också för en ambition att i framtiden öppna programstrukturen för valbara inriktningar, där exempelvis det andra årets strategiska verksamhetsplanering helt eller delvis skulle kunna ersättas av teoretiska fördjupande studier. Dessutom framkom att det på längre sikt finns planer på att utarbeta ett renodlat masterprogram i civilsamhällesvetenskap, som ett ytterligare steg i befästandet av huvudområdet, vilket bedömggruppen ser som positivt.

I ett rikstäckande perspektiv finns ett allmänt intresse av att examen får utfärdas.

Programmet är nytt i sitt slag i Sverige, medan det finns liknande inriktningar i Nordamerika och andra europeiska länder och bedömggruppen ser det som rimligt att tillräckligt många studenter kommer att söka det föreslagna programmet.

Lärosätet ser framför sig att studenter framförallt får anställning. Vid intervjuer med såväl högskolans representanter som med representanter för civilsamhällesorganisationer framkom att de tänkta yrkesrollerna är tämligen spridda. I ansökan finns en viss betoning på chefs- och ledarskapspositioner, medan det i intervjuerna också nämndes en vidare flora av positioner såsom utredare, kommunikatörer och verksamhetsutvecklare; det påtalades också att det torde finnas efterfrågan i den offentliga sektorn av personer med kunskaper om civilsamhället. Högskolans och samarbetspartners bedömning om att studenter, efter fullgånget kandidatprogram, kommer att ha goda möjligheter till anställning ter sig fullt rimlig, menar bedömggruppen.

Det framgår inte tydligt i ansökan hur utbildningen förhåller sig till redan etablerade discipliner och/eller program, inte minst på avancerad nivå. Bedömggruppen ser det som önskvärt att högskolan har detta i åtanke eftersom många tjänster i civilsamhället – särskilt utomlands – kan kräva examen på åtminstone masternivå.

Bedömningsområde: Förutsättningar

Personal (Lärarkompetens och lärarkapacitet)

Omdöme: Tillfredsställande

Motivering: *Antalet lärare och deras sammantagna kompetens (vetenskapliga och pedagogiska) är adekvat och står i proportion till utbildningens volym, innehåll och genomförande på kort och lång sikt.*

Lärförteckningen visar på en god tillgång till aktiva forskare inom civilsamhällesvetenskap. I ansökan framgår att det i utbildningen, i varierande aktivitetsgrad, planeras för ett tjugotal lärare, varav tre tillsvidareanställda professorer, en seniorprofessor, fem tillsvidareanställda docenter, en disputerad forskare samt nio doktorander. Högskolan planerar ett intag på 25 studenter årligen. Flera av de angivna lärarna är ledande i fältet och har goda internationella kontakter. Detta säkerställer

kompetensförsörjning vad gäller det mer generella perspektivet på huvudområdet. Däremot verkar den fördjupande delen, där fokus ligger på verksamhetsutveckling, chef- och ledarskap, vila på ett fåtal lärares kompetens vilket innebär en sårbarhet ifall dessa forskare får stora forskningsanslag alternativt slutar vid högskolan. Vid intervjuerna visades en medvetenhet om detta, och att man vid de nyrekryteringar som ändå kommer bli nödvändiga ämnar att efterfråga just sådana kompetenser.

Det planeras insatser från många lärare, som alla lägger ganska liten andel av tjänsten åt programmet. Det kan innebära en risk för att detta innebär en något splittrad bild för studenterna, men under intervjuerna betonade företrädare för högskolan att lärare redan i existerande utbildningar verkar inom arbetslag där man utbyter erfarenheter med varandra fortlöpande. Man har dessutom en strategi där lärare byter kurser med varandra, så att man får undervisa om annat än ens eget specialområde, vilket därigenom gör att lärarna får en god överblick över hela det tvärvetenskapliga fält som civilsamhällsforskningen utgör.

Det konstateras också att en väsentlig del av undervisningen kommer läggas på doktorander. Vid intervjuerna med såväl doktorander som disputerade lärare och ledningsrepresentanter förmedlades en bild av att doktorander är väl integrerade i miljöns forskning och undervisning, något som sades kunna ske mer naturligt än på andra håll eftersom högskolan är liten. Det råder goda möjligheter för doktorander att undervisa, men heller inget tvång (såsom att fylla ut 20 procent av arbetstiden med undervisning). De ges också möjligheter att genomgå pedagogisk utbildning.

Vidare kan konstateras att inslaget av doktorander i undervisningen åtminstone de närmaste åren kan bidra till att hantera rådande könsbalans med nästan enbart manliga disputerade tillsvidareanställda lärare. Samtliga doktorander är för närvarande kvinnor. Angående könsbalansen avser högskolan också att åtgärda detta genom att involvera yngre kvinnliga forskare i forskningsansökningar eller att knyta associationsavtal med forskare/lärare på andra lärosäten, vilket bedömgruppen ser som rimligt.

Bedömningsområde: Förutsättningar

Utbildningsmiljön

Omdöme: Tillfredsställande

Motivering: *Det finns en för utbildningen vetenskaplig och professionsinriktad miljö och verksamheten bedrivs så att det finns ett nära samband mellan forskning och utbildning.*

Centrum för civilsamhällsforskning, som har operativt ansvar för det föreslagna kandidatprogrammet, består av en stark forskargrupp. Programmet har därmed goda förutsättningar för att förena forskning och utbildning på ett ändamålsenligt sätt. Vid intervjuerna sades att det var en medveten strategi att de verksamma ska både forska och undervisa, så att man undviker tendenser till uppdelning mellan huvudsakligen forskande och mestadels undervisande anställda. I viss mån finns – att döma av medskickade förslag till kursplaner med litteraturlistor – en slagsida mot just den civilsamhällsforskning som bedrivs vid lärosätet. Detta är förvisso naturligt om man vill förmedla sin egen forskning inom undervisningen, men för programmets vidare utveckling kan det vara önskvärt att studenterna får en tydligare orientering även om annan forskning rörande civilsamhället.

Bedömningsområde: Förutsättningar**Resurser****Omdöme:** Tillfredsställande**Motivering:** *Det finns tillgång till en stabil och ändamålsenlig infrastruktur.*

I miljön vid lärosätet finns tillgång till en stabil och ändamålsenlig infrastruktur. Lokaler, IT-system och bibliotek erbjuder vad som krävs och ligger helt i linje med vad som kan förväntas av en högskola och forskningsinstitution. Då högskolan är relativt liten har man också en modell att köpa in vissa resurser från andra lärosäten. Vad avser exempelvis högskolepedagogisk utbildning har det funnits ett utbyte med Södertörns högskola.

Utifrån ansökan och intervjuer framkommer det att det finns väl etablerade strukturer för pedagogiskt stöd till studenter med anledning av funktionsvariation i utbildningsmiljön. Det finns även strukturer för studenthälsa.

De tillgängliga resurserna utnyttjas effektivt för att hålla en hög kvalitet i verksamheten

Att döma av ansökan och det som framkommit i intervjuerna framgår att högskolan utnyttjar de tillgängliga resurserna effektivt för att hålla en hög kvalitet i verksamheten. Bedömargruppen förutsätter att högskolan säkerställer att programmet får möjlighet att utvecklas långsiktigt med adekvat tilldelning i relation till det existerande utbildningsutbudet. Eftersom det är fråga om en enskild högskola, kommer lärosätet att söka statsbidrag för verkställande av kandidatprogrammet, och i ansökan ange vilka behov som finns. Bedömargruppen förutsätter också att lärosätet framgent kommer att avsätta nödvändiga resurser för fortsatt utveckling av programmet.

Sammanvägd bedömning av bedömningsområdet förutsättningar**Omdöme:** Tillfredsställande

Motivering: Den föreslagna utbildningen ryms inom examensordningen och huvudområdet är definierat på ett adekvat sätt. Huvudområdet är nytt i Sverige, och lärosätet tycks ha en medveten strategi att fortsätta utveckla det. Bedömargruppen menar att det finns ett nationellt intresse av att denna utbildning ges och det torde finnas tillräcklig efterfrågan i arbetslivet på personer med specifik civilsamhälleskompetens. Utsikterna för studenterna att kunna läsa vidare på avancerad nivå är något svårbedömda. Lärosätet uppmanas att vara tydlig i sin kommunikation till studenterna samt att på sikt verka för att studenter med examen från det föreslagna programmet ses som behöriga inom discipliner som programmet knyter an till.

Det finns goda lärarresurser och en miljö som är framstående inom forskning på området. Kandidatprogrammet är också i hög grad baserat på lärosätets forskning. Även om det funnits en slagsida mot just forskning i miljön, har lärarna överlag god vana att arbeta inom existerande utbildningar. Bedömargruppen menar därför att lärosätet kommer kunna erbjuda en relevant vetenskaplig och professionsinriktad miljö med en nära anknytning till forskning och utbildning.

När det gäller lärarresurser menar bedömargruppen att det finns utmaningar på både kort och lång sikt, vilket lärosätet verkar medvetet om. Högskolan redovisar till exempel ett antal åtgärder som man ämnar vidta för att komma till rätta med problemen vad gäller könsbalansen och vissa ämneskompetenser inom programmet där existerande miljö inte är lika stark som i de egna forskningsområdena.

Lärosätet har god struktur vad gäller informationsteknologi, lärplattformar och biblioteksresurser, och

även studentstödet är tillfredsställande.

Bedömaregruppen anser sammanfattningsvis att utbildningen är väl förankrad i såväl den generella kunskapsfronten som de förväntade framtidsinriktade behoven inom civilsamhället, och att lärosätet har ett väl utvecklat samarbete med civilsamhällets organisationer som kan bidra till att säkerställa den praktiska relevansen i utbildningen.

Det finns också en beredskap och uttalat intresse att fortsätta vidareutveckla programmet både vad gäller innehåll och struktur utifrån behov och efterfrågan.

Bedömningsområde: Utformning, genomförande och resultat

Styrdokument (utbildningsplan och kursplaner)

Omdöme: Tillfredsställande

Motivering: *Det finns utbildningsplan och kursplaner för hela utbildningen*

I ansökan framgår hur utbildningsplaner och kursplaner regleras och intervjuer gav ytterligare information om besluts- och delegationsordning. Förslag på utbildningsplan har varit utarbetade av Centrum för civilsamhällesforskning, och stöds av ett särskilt Pedagogiskt kollegium. Kursplaner är utformade av utbildningsansvarig vid Centrum för civilsamhällesforskning tillsammans med kursansvariga.

Kursplanerna är genomgående tydliga med avseende på lärandemål, undervisnings- och examinationsformer samt betygsskala. Under den första terminen introduceras huvudområdet *civilsamhällesvetenskap* för studenterna. Under den andra terminen ges en ökad teoretisk förståelse samt en kritisk bearbetning av sådan kunskap. Den tredje och fjärde terminen syftar till att ge studenten färdigheter att som ledare och chef verka i det civila samhället. Under detta år arbetar studenterna aktivt med sin kunskap till exempel genom att värdera och föreslå handlingsalternativ. Termin fem består framförallt av verksamhetsförlagd praktik där studenterna förväntas applicera sina kunskaper. Under termin sex genomför studenterna ett självständigt arbete (examensarbete) om 15 hp. Strukturen är fastslagen och det saknas i dagsläget möjlighet för valfri fördjupning alternativt internationell mobilitet.

Bedömaregruppen bedömer att bifogad dokumentation i form av utbildningsplan och kursplaner överensstämmer med och motsvarar kraven för *kandidatprogram i civilsamhällesvetenskap*. Målen för utbildningen, angivna i utbildningsplanen, följer 1 kap. högskolelagen (1992:1434) och examensordningen för generell kandidatexamen (1993:100). I ansökan finns även en sammanställning av hur kursmålen relaterar till examensmålen för kandidatexamen i bilaga.

Under intervjuerna gavs kompletterande information om hur kursplaner kvalitetssäkras genom kollegial granskning och att det finns planer att utveckla programmet och till exempel skapa förutsättningar till ökad flexibilitet.

Bedömningsområde: Utformning, genomförande och resultat

Säkring av examensmålen

Omdöme: Tillfredsställande

Motivering: *Genom utbildningens utformning, genomförande och examination säkerställs att studenterna uppnått målen i examensordningen när examen utfärdas.*

Den planerade utbildningen leder till *en kandidatexamen i civilsamhällesvetenskap* efter att studenten fullgjort kursfordringar om 180 högskolepoäng. I de sex kurserna (å 30 hp) ingår lärandemål som på

olika sätt bidrar till att säkra att examensmålen nås. Detta gäller såväl lärandemål som syftar till målen *kunskap och förståelse, färdighet och förmåga* samt *värderingsförmåga och förhållningssätt*. I programmet ingår även självständigt arbete om 15 hp.

Lärandemålen i delkurserna är utformade för att säkerställa en progression där studenterna introduceras till såväl huvudområdet som akademiska färdigheter och förmågor i programmets första år för att sedan fördjupas under år två, då med fokus på strategisk verksamhetsutveckling inom det civila samhället. Under det tredje året bidrar lärandemålen för delkurser såsom verksamhetsförlagd utbildning och självständigt arbete till ytterligare fördjupat reflekterande lärande. Bedömargruppen anser att kurserna ger en bra bild av civilsamhället, framför allt i en svensk kontext, och erbjuder olika perspektiv inom forskning om det civila samhället. Utöver delkursen "Det globala civila samhället och civilsamhället i världen, 7,5 hp", som ges under termin två, noterar bedömargruppen att internationella perspektiv på det civila samhället inte ges mycket uppmärksamhet i utbildningen. Det läggs inte heller särskild stor vikt vid statens roll och välfärdssystem, vilket bedömargruppen menar är betydelsefullt för att ge studenter en grundläggande förståelse av det civila samhället. Bedömargruppen rekommenderar att en tydligare koppling görs till dessa frågor i kurslitteraturen.

Bedömargruppen anser att en ytterligare utvecklingsmöjlighet är att göra en tydligare koppling i kurslitteraturen till de examensmål som rör kunskapsformen värderingsförmåga och förhållningssätt. En ytterligare betoning på att värdera kunskapen om civilsamhällets betydelse och roll för hållbar utveckling, skulle också kunna göras i kurslitteraturen. Vi rekommenderar även att tydliggöra kopplingen mellan civilsamhällesvetenskap, strategisk verksamhetsutveckling och de delkurser som berör olika aspekter av innovation och entreprenörskap, samt att se över dessa delkursers lärandemål och innehåll i förhållande till övergripande examensmål och bidrag till progression i programmet. Trots att det finns vissa utvecklingsmöjligheter i utbildningen menar bedömargruppen att utbildningens utformning, genomförande och examination, säkerställer målen i examensordningen när examen utfärdas. Vår bedömning styrks också av lärosätets uttalade vilja att även fortsättningsvis vidareutveckla kurser såväl som struktur på utbildningen.

Bedömningsområde: Utformning, genomförande och resultat

Jämställdhet

Omdöme: Tillfredsställande

Motivering: *Ett jämställdhetsperspektiv kommer att beaktas i utbildningens innehåll och utformning.*

I kurslitteraturen och i kursbeskrivningen finns viss reflektion över jämställdhetsperspektiv. I delkursen Organisation och ledarskap (termin 3) lyfts relationen mellan ledarskap och jämställdhet explicit. Till denna kurs finns även ett bokkapitel med fokus på genus på litteraturlistan. Även till kursen Verksamhetsförlagd utbildning (termin 5) finns litteratur som knyter an till huvudområdet. Bedömargruppen saknar dock mer genomgående kopplingar till jämställdhet likväl som till intersektionella perspektiv på såväl civilsamhällets verksamheter räckvidd som till civilsamhällets organisering. Detta är ett utvecklingsområde i utbildningen.

I ansökan beskrivs att lärosätet utifrån sina övergripande mål ska stärka jämställdheten bland lärare. Även vid intervjuerna framkom lärosätets engagemang i jämställdhetsfrågan. Detta ser bedömargruppen som mycket viktigt med tanke på den påtagliga könsobalansen som finns för närvarande.

Även om det finns utvecklingspotential i utbildningen beträffande ett jämställdhetsperspektiv, anser bedömargruppen, att jämställdhetsperspektivet kommer att beaktas på ett tillfredsställande sätt i

utbildningens innehåll och utformning.

Sammanvägd bedömning av bedömningsområdet utformning, genomförande och resultat

Omdöme: Tillfredsställande

Motivering: Bedömargruppen gör den sammanvägda bedömningen att den föreslagna utbildningen uppfyller förutsättningarna i examensordningen för ett kandidatprogram i civilsamhällesvetenskap då samtliga bedömningsgrunder inom bedömningsområdet Utformning, genomförande och resultat är tillfredsställande.

Det finns utbildningsplaner och kursplaner för hela utbildningen och lärosätet redogör på ett tillfredsställande sätt i sin ansökan och under intervjuerna för hur styrdokumentet fastslås, förnyas och kvalitetssäkras. Säkringen av examensmålen bedöms som tillfredsställande även om bedömnarna ser vissa behov av utökad flexibilitet, utvecklat kursinnehåll samt viss komplettering av litteratur. Bedömargruppen anser även att jämställdhetsperspektivet kommer att beaktas på ett tillfredsställande sätt.

Bedömningsområde: Arbetsliv och Samverkan

Omdöme: Tillfredsställande

Motivering: *Utbildningen är användbar och förbereder studenter för ett föränderligt arbetsliv.*

Inom det civila samhället finns det närmare 200 000 anställda - inom ideella föreningar, föreningsägda aktiebolag, trossamfund, stiftelser och ekonomiska föreningar. Numerären talar för att det hypotetiskt sett borde finnas tjänster att söka där den tänkta utbildningen utgör en kvalifikation.

Vid intervjuer med arbetslivsföreträdare försäkrades att det kommer att finnas tjänster för personer med en examen i civilsamhällesvetenskap, exempelvis på olika nivåer inom Riksidrottsförbundet. Det saknas dock en undersökning hos en vidare krets av tänkta arbetsgivare vilket skulle kunna vara en åtgärd inför uppstarten av utbildningen.

Ansökan ger inte exempel på vilka typer av tjänster i arbetslivet utbildningen är utformad för. Rekommendationerna från det civila samhället ger inte heller någon ledning därvidlag. Under intervjuerna framkom att såväl högskolan som arbetslivsföreträdare exemplifierar med befattningar som innehåller projektledning, medlems-, verksamhets- och marknadsutveckling, kommunikation, strategisk utveckling, bidragshandläggning inom offentlig sektor och uppgifter riktade mot civilsamhället inom företag. Centrumledningen betonar att utbildningen är utformad för den som tänker sig arbete som ledare eller chef. Bedömargruppen noterar att utbildningen som den formuleras i ansökan har en inriktning på strategiskt ledarskap. Det finns därmed en viss otydlighet kring vilka arbetsuppgifter i arbetslivet som utbildningen syftar till att ge kvalifikationer för.

Bedömargruppens reflektion utifrån ovanstående är att utbildningen kunde ha ett mer flexibelt upplägg för att möta förväntningarna i arbetslivet. Det skulle exempelvis kunna skapas flera inriktningar att välja på, såsom ledarskap, utredning eller teoretiska studier. Vid intervjuerna framkom att det från högskolan finns en vilja att hålla samman den relativt lilla studentgruppen på 25 personer och att det utifrån detta är svårt att göra utbildningen mer flexibel. Högskolans företrädare framhöll också att även om utbildningen är inriktad på ledarskap är det troligt att en chefsroll inte är ingångsbefattning, men att man är väl rustad för att senare i yrkeskarriären axla en sådan roll.

Relevant för frågan om utbildningen är användbar och förbereder studenterna för arbetslivet, är om det finns möjligheter för studenter att bli behöriga till masterstudier, eller om det i allmänhet krävs

fördjupning i etablerade discipliner såsom exempelvis statsvetenskap, historia och företagsekonomi. Som tidigare nämnts så kräver många tjänster i civilsamhället, särskilt utomlands examen på mastersnivå. Lärosätet hänvisade vid intervjuer till att inga garantier finns för att bli antagen, och att det är en fråga för enskilda prövningar utifrån kriterier för aktuella program. Vad beträffar det existerande mastersprogrammet vid lärosätet i socialt arbete med civilsamhällesinriktning, angavs att det sannolikt inte skulle vara något problem att bli antagen med en kandidatexamen i civilsamhällesvetenskap. Beträffande master- eller magisterprogram i exempelvis statsvetenskap, socialt arbete eller företagsekonomi på andra lärosäten är det ovisst. Bedömggruppen rekommenderar att lärosätet är tydlig i sin kommunikation till potentiella studenter samt verkar för att på bästa sätt möjliggöra för studenter att läsa vidare på avancerad nivå inom olika samhällsvetenskapliga huvudområden. Eventuellt kan detta kräva viss vidareutveckling och förtydligande av hur olika kurser knyter an till etablerade discipliner.

En samlad bedömning är att de argument för utbildningens användbarhet som högskolan framfört, med stöd av arbetslivsföreträdarna, är tillräckliga, även om det är en fråga som högskolan med fördel kan reflektera mer över. Bedömggruppen rekommenderar därför att högskolan ytterligare försäkrar sig om utbildningens användbarhet genom att tillfråga en bredare krets av tänkta arbetsgivare hur de ser på utbildningen. Bedömggruppen föreslår vidare att högskolan överväger att åtminstone i ett senare skede göra utbildningen mer flexibel för att bredda studenternas kunskaper för framtida yrken.

Relevant samverkan sker med det omgivande samhället.

Det är uppenbart att högskolan har ett mycket utvecklat kontaktnät inom det civila samhället, med representation i styrelsen och genom en omfattande samverkan både kring forskning och uppdragsverksamhet. Detta borgar för god samverkan kring utbildningen i civilsamhällesvetenskap, exempelvis genom erbjudanden om praktikplatser. Bedömggruppen ser också att utbildningens fokus på samverkan med det civila samhället och praktikterminen (termin 5) kommer att ge studenterna goda möjligheter att knyta kontakter och därmed skapa goda möjligheter att komma in i arbetslivet efter avslutad utbildning.

Bedömningsområde: Studentperspektiv

Omdöme: Tillfredsställande

Motivering: *Utbildningen verkar för att studenterna ska ta en aktiv roll i arbetet med att utveckla utbildningens innehåll och genomförande.*

Lärosätet redogör på ett tillfredsställande sätt i ansökan för hur de verkar för att uppmuntra och säkerställa att studenterna tar en aktiv roll i arbetet med utbildningens innehåll och genomförande. I organisationsplanen framgår att studenternas ges rätt att sitta i såväl beredande som beslutande organ. Studentrepresentanter utses av studentkåren. Rektor har delegerat ansvar för att fastställa utbildnings- och kursplaner för utbildningar på grund- och avancerad nivå till Pedagogiskt kollegium där studentrepresentant finns med. Beslut om att fastställa kursplaner på grundnivå är delegerat till respektive institutionsstyrelse där det också finns studentrepresentant, vilket bedömggruppen ser som en god ordning. Studentkåren utser även representanter till andra organ såsom likabehandlingsråd och disciplin- och överprövningsnämnd. Studentkåren fungerar även som remissinstans för ärenden som rör utbildningsfrågor.

För att ytterligare främja studentinflytande sker systematiska avstämningar där till exempel frågor om utbildningens innehåll och utformning samt de utvärderingar som gjorts. Bedömggruppen ser också positivt på att prefekterna regelbundet har möten med studentråd för återkoppling angående vidtagna åtgärder för att förbättra kursens innehåll och genomförande, detta utifrån studenternas synpunkter. Uppföljningar av kurser sker genom kursutvärderingar efter varje kurs där kursansvarig

sammanställer resultaten som också förmedlas till studenterna. Lärosätet använder sig även av utvärderingsmodellen Course Experience Questionnaire (CEQ). Varje delkurs utvärderas genom standardiserad enkät kompletterad med muntliga och/eller skriftliga utvärderingar. Återkoppling till studenterna görs och även till lärare och programansvarig. Resultat av kursutvärderingar ingår även som underlag i de programutvärderingar som genomförs av institutionsledningen.

Som ett erkännande av studenternas medverkan, och som en extra motivering, utgår arvode till studentrepresentanter vilket bedömargruppen ser som ett bra sätt att främja studentmedverkan.

Studenterna ges flera möjligheter att kunna påverka utbildningens innehåll och genomförande. Givet detta anser bedömargruppen att lärosätet uppfyller de grundläggande bedömningsgrunderna för studentperspektivet på ett tillfredsställande sätt.

Samlat omdöme: Tillfredsställande

Motivering: Bedömargruppens samlade bedömning är att Ersta Sköndal Bräcke Högskola uppfyller kraven för att utfärda kandidatexamen i civilsamhällesvetenskap.

Utifrån bedömargruppens bredd av kunskaper och erfarenheter har Ersta Sköndal Bräcke Högskolas ansökan om tillstånd att utfärda kandidatexamen i civilsamhällesvetenskap granskats. Ansökan är i många stycken gedigen och väl genomarbetad. Eftersom civilsamhällesvetenskap är nytt som huvudområde är det en pionjärinsats som högskolan vill göra och bedömargruppen har granskat ansökan ur detta perspektiv.

Bedömargruppen menar att samtliga fyra bedömningsområden, Förutsättningar, Utbildningens genomförande och resultat, Arbetsliv och samverkan samt Studentperspektivet bedöms som tillfredsställande.

Den ansökta utbildningens innehåll har rimlig omfattning och avgränsning, är reglerad och ryms inom examensordningen. Det är en adekvat mängd lärare planerad för utbildningen. Det finns därtill en vetenskaplig och professionsinriktad miljö med nära anknytning mellan forskning och utbildning som möjliggör för studenterna att tillägna sig ett forskande förhållningssätt. Bedömarna anser att utbildningen är väl förankrad i aktuell forskning om det civila samhället och att programmet är ett välkommet tillskott i det svenska utbildningsutbudet som kan bidra till fortsatt utveckling av civilsamhällesfrågor inom akademien i stort.

Lärosätet har en etablerad utbildningsmiljö med bibliotek, infrastruktur och stödsystem för utbildningens genomförande. Det finns etablerade kanaler för studentinflytande i beredande och beslutande organ.

Det finns utbildningsplaner och kursplaner för hela utbildningen och lärosätet redogör på ett tillfredsställande sätt för hur styrdokument fastslås, förnyas och kvalitetssäkras.

Även om det finns utvecklingspotential i utbildningen beträffande ett jämställdhetsperspektiv, anser bedömargruppen, att jämställdhetsperspektivet kommer att beaktas på ett tillfredsställande sätt i utbildningens innehåll och utformning.

En samlad bedömning är att de argument för utbildningens användbarhet som högskolan framfört, med stöd av arbetslivsföreträdarna, är tillräckliga, även om det är en fråga som högskolan med fördel kan reflektera mer över. Lärosätet har ett väl utvecklat samarbete med organisationer i det civila samhället vilket bidrar till att säkerställa den praktiska relevansen i utbildningen samt ger goda förutsättningar för övergång till arbetsmarknad efter avslutad utbildning.

Lärosätet redogör på ett tillfredsställande sätt i ansökan för hur de verkar för att uppmuntra och

säkerställa att studenterna tar en aktiv roll i arbetet med utbildningens innehåll och genomförande.

Inrättandet av ett nytt huvudområde medför även vissa utmaningar. Bedömagruppen noterar att det ingår många olika perspektiv på civilsamhällesvetenskap i programmet vilket medför vissa utmaningar för att skapa en helhet för studenterna. Varje lärare lägger endast en liten andel av tjänsten åt programmet. Även detta kan medföra risk för fragmentering vilket bör uppmärksammas av programledningen. Vi ser även viss sårbarhet utifall nyckelpersoner för vissa kurser får förhinder att undervisa eller slutar på högskolan.

Vi rekommenderar lärosätet att fortsätta vidareutveckla programmet i samråd med såväl studenter som samverkanspartners särskilt med tanke på att det är ett nytt huvudområde och som därmed också väcker en del frågor kring avgränsningar/fokus, relation till etablerade discipliner samt i viss mån även frågor kring särskilda sakområden/kurser.

Vi ser fram emot att följa utvecklingen av detta välkomnade initiativ som genom en väl förberedd ansökan bedöms uppfylla kraven för att utfärda kandidatexamen i civilsamhällesvetenskap.

Bilaga 2

Lärosätets svar på delning av preliminärt yttrande

**Universitetskanslersämbetets
examenstillståndsprövningar****Delningssvar – synpunkter på preliminärt yttrande**

Lärosäte: Ersta Sköndal Bräcke Högskola

Kandidatexamen: Civilsamhällesvetenskap

Lärosätet ges möjlighet att kontrollera innehållet i det preliminära yttrande och påpeka eventuella faktafel. Synpunkterna på yttrandet bör utgå från de bedömningsområden och bedömningsgrunder som ingått i prövningen.

Ange i tabellen vilken sida i yttrandet korrigeringen avser, vid behov kan tabellen byggas ut. Korrigeringarna bör hållas så kortfattade som möjligt. Observera att det inte är möjligt att inkomma med ny fakta som ej fanns tillgänglig i de ursprungliga underlagen.

Bedömningsområde: Förutsättningar

Yrkesexamen			
Sida	Stycke	Rad	Korrigering

Personal			
Sida	Stycke	Rad	Korrigering

Utbildningsmiljön			
Sida	Stycke	Rad	Korrigering

Resurser			
Sida	Stycke	Rad	Korrigering

Bedömningsområde: Utformning, genomförande och resultat

Styrdokument			
Sida	Stycke	Rad	Korrigering

Säkring av examensmålen			
Sida	Stycke	Rad	Korrigering

Jämställdhet			
Sida	Stycke	Rad	Korrigering

Bedömningsområde: Arbetsliv och samverkan

Sida	Stycke	Rad	Korrigering

Bedömningsområde: Studentperspektiv

Sida	Stycke	Rad	Korrigering
9	2	9	"... såsom likabehandlingsnämnd och disciplinnämnd" bör ändras till "... såsom likabehandlingsråd och disciplin- och överprövningsnämnd"